

(આ ક્રિતાખનો અદખ કરવા.)

સિલ્ સિલ એ ઉચ્ચાઝીયા.

હસલામી પહેલી ક્રિતાખ

પ્રગટ કરનાર,

સૈયદ મુરહામ્મદીન અબ્દુલ્લા મિયાં ઉદૈલી.

ધી "જયન્તિ" પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ-દિલ્લીદરવાજો અકલામો-અમદાવાદ.

સને ૧૯૦૭.

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત. ૨૦૦૦

(સર્વે દક્ક સ્વાધિન રાખ્યા છે.)

ઉપાત ૦-૨-૦ (બે આના)

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૮૪૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ સિલસિલચૈ ઉચ્ચનિચા

વિષય ૫૭ : ૪૩૪૬

(આ ક્રિતાબનો અદ્ધખ કરવો.)

સિલ્ સિલ્ એ ઉરચૂઝીયા.

ઇસલામી પહેલી ક્રીતાબ

પ્રગટ કરનાર,

સયદ ખુરહાનુદીન અબદુલ્લા મિયાં ઉરૈઝી.

શ્રી “જયન્તિ” પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ-દિલ્લીદરવાજો ચકલામાં-અમદાવાદ.

સને ૧૯૦૭.

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત. ૨૦૦૦,

(સર્વે હક સ્વાધિન રાખ્યા છે.)

કિંચત ૦-૨-૦ (બે આના)

સાચી જાણ સચી જાણ
સાચી જાણ સચી જાણ
સાચી જાણ સચી જાણ

૫૭:૪૨૪૬

૨૮૦

પ્રસ્તાવના.

૨૨૨૨૨૨૨૨

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડના મારા પ્રવાસ દરમ્યાન મારા નેત્રમાં
આવ્યું છે કે મુસલમાનો સામાન્ય રીતે કેળવણીમાં પછાત છે, પણ
વિશેષ કરીને ધર્મની કેળવણી તો તેમને મળી શકતીજ નથી. તેથી જો
કે નામદાર સરકારના વરસોના પ્રયાસને પરિણામે હમણા હમણા ગુજરાતી
કેળવણી લેવા લાગ્યા છે તો પણ ઇસલામી બાળકોમાં તો તદ્દનજ અજ્ઞાન
છે. શહેરો અને કસબાઓથી દૂર આવેલા ગામડાઓના રહેવાસીઓમાં
હિની માહિતી એટલી ઓછી જેવામાં આવે છે કે તેથી અતિશય ખેદ
થવા વગર રહેતો નથી. દીન સંબંધી અજ્ઞાનતાને કીધે લોકોથી એવું
કમો થઈ જાય છે કે તે ઇસલામ ધર્મના ફરમાનોથી તદ્દનજ ઉલટા હોય
છે. જ્યાં એવું હોય ત્યાં અક્ષાહ તઆલાનો વાજખી ગુસ્સો ઉતર્યા વગર
રહે નહીં, અને કેટલાંક વસ્તોથી તેમ થવા પણ લાગ્યું છે. લાગ લાગ
દુકાનો, પ્રતિ વર્ષે પ્લેગ જેવા જીવલેણ અને ધરનાં ધર એકે સપાટ
ખેસાડી દે એવા રોગોના ગામેગામ ફેલાવાથી કાશ્વ અજ્ઞાન્યું છે? એ
જાણી મોકળા રાખવાની આમાળુ સરકારની બધી કોશિશો વ્યર્થ ગઈ છે
તે સર્વે કોઈ જાણે છે. મારા ધારવા પ્રમાણે એવા ખુદાઈ કોપોની શાન્નિ
માટે કોઈ ઉપાય નથી પણ એજ કે ખુદા અને તેના પાક રસલ સદ્દાહો
અલયુહે વ અલિહી વ અસુહાબિહી વ સદ્દમના પાક ફરમાનોથી પૂરી
માહિતી મેળવી તે ઉપર અમલ કરવાનું વગર ઢીલે ચાલુ કરી દેવું જોઈએ.
એવું થવાથી ખુદાએ તઆલા તેના ખ્યારા હુખીબની ગરીબડી હમ્મલ
ઉપર રહમ કરશે, અને નર કરશે. એવું માફ માનવું હોવાથી સેહેલામ
સેહેલો રસ્તો મને એ લાગ્યો કે મારા ઇસલામી ભાઈઓ જેઓમાંના મોટા
ભાગની સ્વભાષા ગુજરાતી છે અને જેઓમાંના ઘણાઓ એવી સ્થિતિમાં
નથી કે ઉર્દૂ ભાષા અને અરબી લિપિ જેમાં આપણા પાક દીનની કિતાબો
લખાયેલી છે તે જલ્દીથી હાસલ કરી શકે. તેમની જાણને માટે દેશની
આલમી ભાષામાં દીનનું સાલ અને રોજ ઉપદેશમાં આવે તેવા નિવેશો

લખીને બહાર પાડું અને નમાજ રોજ વગેરે અરકાનો જેને માટે ખુદા અને રસૂલે પાક (સ) ની સખત તાકીદ આપેલી છે તેમની પૂરેપૂરી માહિતી મારી અદ્ય શક્તિ અનુસાર આપી મુસલમાન તરીકેની મારી ફરજ અદા કરું.

એવા વિચારથી આ લઘુ પુસ્તક મારા દીની ભાઈઓની સેવામાં એક આખા સિલ સિલાના પ્રથમ ભાગ તરીકે રજુ કરું અને આશા રાખું છું કે તેમાં જણાવેલા ખુદા રસૂલના હુકમો ઉપર આસ્થા પુર્વક અમલ કરી પોતાને માટે નજીવતનો રસ્તો ખુલ્લો કરશે અને મારે માટે પ્રભુ દુઆએ ખેર માગશે, આમીન.

આ લઘુ પુસ્તકમાં આપણી પાક શરીરમાં ખતાવેલી રોજ કામમાં આવે તેવી જરૂરી બાબતોનું ખ્યાન સરળ ગુજરાતી ભાષામાં કરવામાં આવ્યું છે. ખીજા વધારે મોટા અને વિગતવાર મસલાઓ હવે પછીથી બહાર પાડવામાં આવનાર સિલસિલએ ઉરૈઝીયાના ચઢતા ભાગોમાં ઇનશા અલ્લાહ લખવામાં આવશે. હાલતો નમાજ એકદમ જરૂરી કરી દેવા સારૂ જરૂર જોગી બાબતોનું વર્ણવામાં આવી છે.

આગલા વિદ્વાનોએ નક્કી કરી દીધું છે કે નમાજ અરખી ભાષા કે જેમાં આપણું પાક કુશન શરીર ઉતરેલું છે તેમાંજ પઢવી જોઈએ. તેથી નમાજને જરૂર જોગી બાબત ફક્ત ગુજરાતી બાણનારને સેહેલી પડે તે માટે અરખી ઇબ્રાત ગુજરાતી અક્ષરોમાં બહુ સંભાળથી લખવામાં આવી છે. અને તેનો ગુજરાતી તરજુમો સૌને સમજવા સારૂ સાથેજ આપી દીધેલો છે. તો પણ વાંચનારે એમ ન સમજવું કે અરખી અક્ષરોમાં પઢતાં શીખવાની કોશિશ નજ કરવી. અરખી ભાષામાં કેટલાક અક્ષરો છે તેનો ખરો ઉચ્ચાર ખતાવી શકાય તેવા અક્ષરો ગુજરાતી મૂળાક્ષરોમાં નથી. તેથી મોંઘાં મૂકી વધારે સ્પષ્ટ કરવા પ્રયત્ન કર્યો છે; તો પણ કોઈ અરખી પઢી શકે તેવા માણસ પાસે તે વંચાવી ખરા ઉચ્ચારો શીખી લેવા મારી મજબૂત ભલામણ છે. અરખી શીખવાનો પ્રસંગ આવે ત્યાં સુધી જે કામો મુસલમાન સ્ત્રી પુરુષો ઉપર ફરજ કરવામાં આવ્યાં છે તે મુલતતરી રહેવાથી તેઓ ગુનેગાર ન થાય તે માટેજ મેં ગુજરાતી લિપિમાં લખવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે.

આ પુસ્તક મોટું ન થઈ જાય તે માટે એમાં ચાલુ બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. વળી કુશન શરીરના ૩૦ માં પાસાંની જે સરાઓ સાધારણ રીતે નમાજમાં ઉપયોગમાં આવે છે તે પણ કદ વધી જવાની

મીઠામાં લખી નથી. તેને જુદા પુસ્તકમાંજ લખવામાં આવશે. અને તે જલદીથી સિલ સિલએ ઉરેઝીઆના ખીજ ભાગ તરીકે બહાર પડશે.

આ બે ભાગનો સમજીને સારી પેઠે અભ્યાસ કરી લેવાથી નમાજ જે મુસલમાનની ખાસ નિશાની છે અને જેને માટે જુદા તઆલા કુરાન શરીફમાં જગ્યાએ જગ્યાએ સખત તાકીદ કરે છે તે ચાલુ કરી દેવાને અડચણ પડશે નહીં.

આ ભાગથી ઉપલા ભાગોમાં મુસલમાનને આખી જીદગીના કારોબારમાં શરીઅત પ્રમાણે વર્તવાની બધી જરૂરીયાતોની સંપૂર્ણ માહિતી આપવાની કોશેશ કરવામાં આવશે.

આ સિલ સિલામાં અરબી અક્ષરોને ગુજરાતી લિપિમાં લખ્યા છે તેની સમજણ.

અલેફ—અ	રે—ર	ઐન—અ	હે—હ
બે—બ	જે—જ	ગૈન—ગ	હૈન્ગ—અ
તે—ત	સીન—સ	ફે—ફ	યે—ય
સે—સ	શીન—શ	કાફ—ક	
જીમ—જ	સાદ—સ	કાફ—ક	
કે—ક	{ દાદ—દ }	લામ્—લ	
ખે—ખ	{ ઝાદ—ઝ }	મીમ—મ	
દાલ—દ	તેય—ત	નૂન—ન	
જાલ—જ	ઝાય—ઝ	વાવ—વ	

(—) આવી રીતે નીચે નિશાન હોય તે અક્ષરનો અડધો ઉચ્ચાર કરવો. જે અક્ષરોની નીચે આ નિશાની ન હોય તેનો ઉચ્ચાર આખો કરવો એટલે જરા લંબાવવો.

હિજી દરવાજા
અમદાવાદ
બા. ૪ થી માર્ચ ૧૯૦૭

સૈયદ શુરહાનુદ્દીન અબ્દુલ્લામિયા
ઉરેઝી

સાંકળીયું.

વિષય.

પાનું.

હિલામ...	...	...	...	૧
પાટ કલમે લખા હિલામ...	...	...	...	૨
કમિનના પ્રકાર...	...	...	...	૩
પુ.રૂ કરવાની રીત...	...	...	...	૪
તપશ્ચુમ...	...	...	...	૫
મૃસ્ત્રની તરકીબ ...	...	...	...	૬
મૃસ્ત્રની નિયત...	...	...	...	૬
નમાજની અજાન ...	...	...	...	૬
નમાજના ભાગ.....	...	...	...	૭
નમાજના ખાસ શબ્દો ...	...	...	...	૮
નમાજના વખત...	...	...	...	૧૧
નમાજની વિગત...	...	...	...	૧૨
નમાજ પઢવાની રીત ...	...	...	...	૧૨
આયતુલ્ ફરસી ...	...	...	...	૧૭
વિત્રની નમાજ ...	...	...	...	૧૮
ચાંદાની અને મુસાફરની નમાજ ...	...	...	...	૧૮
જુમઆની નમાજ ...	...	...	...	૧૮
જન્મે પ્રદોની નમાજ ...	...	...	...	૧૯
તરવીહ ...	...	...	...	૧૯
તરવીહની વસ્ખીહ ...	...	...	...	૨૦
જાજાની નમાજ ...	...	...	...	૨૦
જાજાની નિયતો ...	...	...	...	૨૨
ફરુએ ફતિહા ...	...	...	...	૨૩
ફરુએ હમ્દલાય ...	...	...	...	૨૩

બિસ્મિલ્લાહિર્ રહ્માન નિર્ રહીમ.

ઇસલામ

મુસલમાન કહેવડાવવાને અને ખરેખર થવાને નિચે પ્રમાણે દરેક લાયક ઉમરના પુરુષ તથા સ્ત્રીએ જીભે બોલવું અને ખરા દિલથી માનવું જોઈએ:—

“લા ઇલાહા ઇલ્લાલ્લાહો મુહમ્મદુર રસૂલુલ્લાહ”

અર્થ—અલ્લાહ સિવાય બીજો કોઈ ઇબ્દતને લાયક નથી અને હજરત મોહમ્મદ (એમના ઉપર અને એમની આલ ઉપર અલ્લાહની રહે-મત હોજો) તેના મોકલેલા પેગંબર છે.

ઉપલી બાબત ખુદાની ખુશી મેળવવા સારૂ અને કોઈ પણ સ્વાર્થને માટે નહીં એવી રીતે ખરા અંતઃકરણથી માનનારજ મુસલમાન હોઈ શકે. એવું માનનારને જરૂરનું છે કે ખુદા તથા રસૂલ, એટલે પેગંબરના હુકમોને માન આપે અને તે પ્રમાણે વર્તે અને તેમનાથી વિરૂદ્ધ વર્તત કોઈ પણ કાળે ન કરે.

આ સિવાય દરેક મુસલમાન લાયક ઉમરના મરદ અને સ્ત્રી ઉપર ફરજ છે કે

૧. રાત દિવસમાં મળીને પાંચ વખતની નમાઝ પઢે. આ નમાઝ

બાબત એટલી તાકીદ છે કે મંદવાડમાં પણ તેને છોડવી નહીં.

૨. વરસમાં એક મહીનો રમઝાન માસમાં રોજા રાખે.

માત્રદાર એટલે સારી હાલતના મુસલમાનને માટે નિચે જણાવેલી એ બાબતો વધારે કરવાની છે:—

(૩) વરસમાં એક વખત માલના પ્રમાણમાં “જઝકાત” આપવી.

(૪) જીંદગીમાં એક વખત મક્કે શરીફ જઈ કાબા શરીફની હજ કરવી.

ઉપલી ચાર બાબતો અને કલમો શરીર મળીને પાંચ બાબતોને પાંચ “અરકાને ઇસેલામ” કહે છે. તે દરેક મુસલમાન મરદ અને ઓરતે માદ રાખવા અને તે ઉપર અમલ કરવો. આમાં સુરતી કરનાર ગુનેગાર માય છે. આ અરકાનોની વિગત નીચે પ્રમાણે છે.

૧. પાક કલેમો અને ઇમાન.

(અ) ઉપર કલેમો બયાન કર્યો છે, તે દરેક મરદ અને ઓરતે જીંદગીમાં ઓછામાં ઓછો એક વખત ખરા દિલથી પઢવો. વધારે પઢાય તેમ સારું. વળી પાંચે કલેમો ખુદ તાલાની તારીફના છે તે પણ જેમ વધારે પઢાય તેમ સારું. આ નીચે મુજબ છે.

(૧) અવ્વલ કલેમો તૈયબ—લાઇલાહુ ઇલ્લાહુ લાઇલાહુ મો-

(માયના) પેહેલો કલમો પાઝીનો—કોઈ ઇબાદતને લાયક નથી ખુદા સિવાય હંમદુર રસૂલુલ્લાહ.

(માયના) અને હઝરત મોહમ્મદ ખુદાના મોકલેલા પેગંબર છે.

(૨) દોયમ્ કલેમો શાહાદત્—અશહુદો અલ્ લાઇલાહુ

(માયના) બીજો કલમો શાહેદીનો—હું શાહેદી આપું છું કે ખુદા સિ- ઇલ્લાહુ લાઇલાહુ લાઇલાહુ વહુદહ્ લાશરીકલહ વઅશહુદો અન

(માયના) વાય બીજો કોઈ ઇબાદતને લાયક નથી, તે એક છે અને મોહમ્મદન અબ્દુલ્લ વરસૂલુહ.

(માયના) તેનો બાગીઓ નથી અને હું શાહેદી આપું છું કે નક્કી મો-

(માયના) હંમદ તેના બંદ છે અને તેના રસૂલ છે.

(૩) મુવુમ્ કલેમો તમ્જીદ—સુબ્હાનલ્લાહુ વહુદહ્ મહાલિ-

(માયના) ત્રીજો કલમો મોટાઇનો—પાક છે અઘ્લાહ અને બંધી તારીફ હલાહે વલાઇલાહુ ઇલ્લાહુ લાઇલાહુ વહુદહ્ અફઅર

(માયના) અઘ્લાહને માટે છે. અને ખુદા સિવાય કોઈ ઇબાદતને લાયક વજાઇલવજા કુવ્વત મહ્લામિલ્લાહિલ્ અલીયિલ

(માયના) નથી અને અઘ્લાહ બહુ મોટો છે. અને તાદાત અને કુવ્વત અઝીમ.

(માયના) મોટા અને બલદ ખુદાની મેહેતાની સિવાય નથી.

- (૪) ચહારમ્ કલેમા તૌહીદ—લાઇલાહા ઇસ્લાહાહા
 (માયના) ચોથો કલમો એકપણનો—ખુદા સિવાય બીજો કોઈ
 વહુહુલા શરીફલહુ લહુલ્મુટકો વલહુલ્ હમ્દો યુહી
 (માયના) ઈબાદતને લાયક નથી તે એક છે અને તેનો કોઈ બાગીચો
 વ યુમીનો મિય દિહિદખયરો વ હુવ અલા કુદલે
 (માયના) નથી અને તેને કોઈ મુલક નથી અને બધી તારીફ
 શય્ ઇન કદીર
 (માયના) (તેનેજ માટે છે) અને જીવાડવું તથા મારવું તથા સાઈ અને નકાશ્
 તેનાજ હાથમાં છે અને તે દરેક ચીજ ઉપર અધિકાર ધરાવે છે.
- (૨) પન્જુમ્ કલેમા રદકુર—અટલા હુમ્મ ઇન્ની
 (માયના) પાંચમો કલમો બેઇમાનીનો રદીયો—યા અલ્લાહ બેશક હું
 અઊંજો બિક મિન્ અન્ ઉશરિક બિક શય અ'વ
 આશરો માગુહું તારો બેઇમાની અને તારી સાથે કોઇપણ
 વ અના અઅલમો બિહી વસ્તગ્ ફિરકાલમાલા
 (માયના) બાબતમાં બાગીઓ માનવાથી અને મારી ચાહું તારાથી
 અઅલમો બિહી તુખ્તો અન્હો વ તખરરઅતો મિનલ્
 (માયના) અને જેને હું નથી જાણતો તેનાથી મેં તોખા કરી
 કુરે વશ્ શિકે વલ્ મઅસી કુદ્દેહા અસ્લમ્તો વ આમ-
 (માયના) અને બેઇમાની અને શિકે અને ગુનાહોથી હું પાછો ફર્યો
 ન્તો વ અન્હો લા ઇલાહા ઇલ્લિહીહો મોહમ્મદુર
 (માયના) હું ઇસલામ અને ઇમાન લાવ્યો અને હું કહુંકું કે અલ્લાહ
 રસુલુ દીહ.
 (માયના) સિવાય બીજો કોઈ ઇબાદતને લાયક નથી અને મોહમ્મદ
 રસુલ ખુદાના છે.

- (બ) ઇમાનના બે પ્રકાર છે. (૧) ઇમાને મુજ્મલ્ અને
 (૨) ઇમાને મુફ્સલ્

૧. ઇમાને મુજ્મલ્—આમન્તો મિલ્લાહે કમા હુવ બિ
 (માયના) ઇમાન વગર વિગતનો—ઇમાન લાવ્યો હું ખુદાપર તેનાં નામો

અસ્માઈહી વ સિદ્ધાંતિહી વ કૃષિસ્તો જમીઅ અહ કામિહી
(માયના) અને ગુણો સાથે. અને તેના તમામ હુકમોને મેં કમુત્ત કર્યા.

૨. ઇમાને મુફ્તસલ્—આમ-તો બિદલાહે વ મન્નાયેતિહી
(માયના) ઇમાન વિગતો સાથનો—હું ઇમાન લાવ્યો ખુદાપર તેના ફરિ
વહુતુબિહી વરસુલિહી વલયવમિલ્ આખિરે વલકફે

(માયના) સ્તાપર અને તેણે મોકલેલી કિતાબોપર અને તેના રસૂલોપર
ખયરિહી વશાર્ફિહી મિનદલાહે તઆલા વલ્ બ

(માયના) અને આખિરતના દિવસ ઉપર અને નેકી તથા બદી ખુદા-
અસે બ અદલ્ મવત્.

(માયના) તઆલાના અધિકારમાં છે તે ઉપર તથા મુઆ પછી બધા
પાછા ઉઠશે તે ઉપર.

ઉપર લખેલા કલેમા તથા ઇમાન મોઢે કરી લેવા અને વુઝૂ કરી
પાક લૂગડાં સાથે વખતો વખત ખરા અફીદાથી પઢવા.

કુરાન શરીફ પણ વખતો વખત પઢતા રહેવું. તેથી મનની સફાઈ
થાય છે અને આનંદ રહે છે.

૨ નમાઝ

નમાઝ પઢવા પેહેલાં શરીર તથા લૂગડાં પાક કરી લેવાં જોઈએ.
પાકી વગર નમાઝ પઢવાથી માણસ ગુનેગાર થાય છે.

શરીર પાક કરવાની બે રીતો છે, વુઝૂ અને ગુસ્લ એટલે નહાવું.
નમાઝની તરકીબનું ખયાન કરવા પેહેલાં શરીરની તથા કપડાની પાકીનું
ખયાન કરવાની જરૂર છે. તેથી પેહેલાં આપણે વુઝૂનું ખયાન કરીશું.

વુઝૂ કરવાની રીત.

જ્યારે વુઝૂ કરવા બેસો ત્યારે મ્હેં કિસ્લાહની તરફ કરો. પેહેલાં “બિ-
સ્મિલાહ” બોલીને જમણા હાથ પેહેલાં અને પછી ડાબા હાથ પોહોંચા
સુધી ત્રણ વખત ધુવો. ત્યાર બાદ જમણા હાથે ત્રણવાર પાણી મોંમા લ-
ઈને ફોગળા કરવા. અને ત્રણ વખત જમણા હાથે નાકમાં પાણી લઈને

ડાખા હાથે નાકને આંગળી વતી સાફ કરવું. અને ત્રણ વખત આખો ચે-
હેરો ખૂબ ધોવો. કપાળથી લઇને બન્ને કાન સુધી અને દાઢીની નિચે સૂ-
ધીના ભાગને ધોવો. દાઢી થોડી હોય તો વાળની નિચેના ભાગને પણ
ધોવો. જો દાઢી બહુ હોય તો વાળને ખૂબ પલાળવા એવી રીતે કે કોઈ
ભાગ કોરો ન રહે. ત્યાર પછી ત્રણ ત્રણ વાર હાથ કોણીઓ સુધ્ધાં ધોવા.
એમાં પણ પેહેલાં જમણો અને પછી ડાબો હાથ ધોવો. પછી નવું પાણી
લઇને માથું, કાન અને ગરદનનો “ મસ્હ ” કરવો. “ મસ્હ ” ની રીત આ
પ્રમાણે છે. બન્ને હાથને પાણી વડે પલાળીને બન્ને હાથની વચલી અને
નીચેની બે આંગળીઓ એ રીતે દરેક હાથની ત્રણ ત્રણ આંગળીઓના
છેડા મેળવીને તે માથા ઉપર આગળથી ઉપર ધસીને લેવા. પછી બન્ને
હાથ જુદા પાડીને અંગુઠા પાસેની આંગળી જેને તર્જની કહે છે તેને કા-
નની અંદર ફેરવવી અને અંગુઠાને કાનની પછાડી ફેરવવો એ કાનનો “મ-
સ્હ ” થયો અને બન્ને હાથની પીઠ ગરદનની બન્ને બાજુએ ધસવી એટલે
તે ગરદનનો “ મસ્હ ” થયો. આ પ્રમાણે બરાબર સમજીને માથું, બન્ને
કાન અને ગરદનનો “ મસ્હ ” કરવો અને તે માત્ર એકજ વખત કરવો.
ત્યાર બાદ છેવટે પેહેલાં જમણો અને પછી ડાબો પગ ઘૂંટી એટલે ટપ્પના
સુધી ત્રણ ત્રણ વાર ધોવો.

તયમ્મુમ.

જો પાણી ન મળી શકે તેમ હોય અથવા પાણી લગાડવાથી સરી-
રને નુકસાન થવાની ધારતી હોય તો નિચે પ્રમાણે “ તયમ્મુમ ” કરવું.
અને તે વુઝૂ કર્યા બરાબરજ ગણાશે.

પેહેલાં પાક કોરી માટીપર અથવા એવી માટી જેમાં હોય તેવા ક-
પડાપર બન્ને હાથની હથેલીઓ મારીને એક વખત આખા ચેહેરા ઉપર
ફેરવવી. પછી બીજી વખત તે માટી અથવા કપડા ઉપર હાથ મારીને અન્ને
હાથ ઉપર કોણી સુધી ધસવા. કેટલાકનું કહેવું એમ છે કે બીજી વખત
માટીપર હાથ મારવાની જરૂર નથી. બન્ને રીતે ઠીક છે. પણ બીજી વખત
ફરીને હાથ મારવા ઠીક છે.

ગુસ્તની તરકીબ.

પેહેલાં ઇસ્તિંજા કરીને પુઝ કરવો. પછી શરીર ઉપર જે નાપાકી ચોટેલી હોય તે ઘોઈ નાંખવી. ત્યાર બાદ વાળ પલાળીને ત્રણ ખોભા પાણી માથાપર રેલું અને આખા શરીરપર ત્રણ વખત પાણી રેલું. તે એવી રીતે કે શરીરનો કોઈ પણ ભાગ ભીંજ્યા વગર રહી ન જાય. નહાવામાં પાણી-ને જરૂર કરતાં વધારે વાપરવું મના છે. ખુલ્લી જગામાં નહીં નહાતાં આડ કરીને નહાવું. આખું શરીર ઘોલું જોઈએ. એવું ન થવું જોઈએ કે શરીરનો કોઈ પણ ભાગ અથવા કોઈ પણ વાળ કોરો રહી જાય. જે તેમ થશે તો પાકી પુરેપુરી થશે નહીં.

ગુસ્તની નીયત—નવયતો અન્ અગત સિલ્ મિન્

હું નિયત કરું છું એ કે હું ગુસ્ત કરું નાપાકીથી.

ગુસ્તલ જનાખતે લિ રકંધલ હંસ.

નાપાકી દૂર થવા સાર.

આ નિયત ગુસ્ત કરતી વખતે પઢવી.

નમાજની અજન.

નમાજના ભાગોનાં નામ અને તેમાં વપરાતા શબ્દોની સમજૂતી નીચે પ્રમાણે છે.

(૧) અજન—અલ્લાહો અકબર, અલ્લાહો અકબર, અલ્લાહો.

માંગ—મોટો ખુદા, મોટો ખુદા, મોટો ખુદા, મોટો ખુદા,

અકબર, અલ્લાહો અકબર, અશહદો અલ

હું શહેદી આપું છું કે ખુદા સિવાય કોઈ અલ્લાહ નથી,

અશહદો અલ લા

હું શહેદી આપું છું કે ખુદા સિવાય કોઈ અલ્લાહ નથી,

મહાહા મહી હોહો, અશહદો અન્ન મોહમદર્

હું શહેદી આપું છું કે ખુદા સિવાય કોઈ અલ્લાહ નથી,

રસુલુલ્લાહ, અશહદો અન્ન મોહમદર્ રસુ-

હું શહેદી આપું છું કે ખરેખાર મોહમદ તેના રસૂલ

હુટલાહ હૃય્ય અલસસલાત્, હૃય્ય અલસસ-
છે, હું શાહેદી આપુંછું કે ખરેખાત મોહમદ તેના
લાત્, હૃય્ય અલલ્ ફલાહ, હૃય્ય અલલ્ ફલાહ,
રસલ છે. નમાજ ઉપર આવ, નમાજ ઉપર આવ,
અટલાહો અક્બર, અટલાહો અક્બર લાઇ-
છૂટકારા ઉપર આવ, છૂટકારા ઉપર આવ, અલાહ
લાહા ઇલલલાહ.

મોટા, અલાહ મોટા.

સવારની નમાજની અજનમાં “હૃય્ય અલલ્ ફલાહ” પછી
“અસસલાતો ઐઝમ્ મિન નોમ” (અર્થ—નમાજ ઉંધ કરતાં વધારે
સારી છે) એમ બે વખત કહેવું.

ન્યારે અજન સાંભળો ત્યારે કામદાજ રમત ગમત એકદમ મૂકી દો
અને ધ્યાનથી સાંભળો અને અજન કહેનાર જે શબ્દ બોલે તે તમે પણ
ધીમે ધીમે મનમાં બોલતા જાઓ. પણ ન્યારે “હૃય્ય અલસસલાત”
અને “હૃય્ય અલલ્ ફલાહ” બોલવામાં આવે ત્યારે ત્યારે કહેવું કે
“લા હવલ વલા ફવત ઇલા મિલાહ” (અર્થ—તાકાત અને
કુવત અગ્રાહની મેહેરબાની વગર નથી). અજન પૂરી થયા પછી આ દુઆ
પઢવી. દુઆ—અટલાહુમ્મ રખ્ખ હાજિ હિદ્ દ અવતિ તામ્મતે
વસસલાતિલ્ કાએમતે આતે મોહમ્મદ નિલ્ વસીલત વહ્
ફદીલત વખઅસહો મકામમ્ મહમૂદઃ નિલલજ વખતહુ (અર્થ—
ઓ અગ્રાહ સાહેબ, આ સંપૂર્ણ પોકાર અને કાયમ નમાજના ધણી, આપ
તું મોહમદને અમારા વસીલા અને અમારી વલામતના કારણ તરીકે અને
હાવ તેમને ઉમદા જગામાં જેનો તે તેમને વાયદો કર્યો છે.

નમાજના ભાગ.

(૧) ઇકામત—નમાજને માટે ઉભા રહેવાને કહે છે. એવી રીતે ઉભા
રહેતાં પગના પંજા સીધા મુકવા અને જાંભેનો વચ્ચે
ચાર આંગળા જેટલો તણવત રાખવો. આંખો નમેલી

રાખવી અને આમ તેમ જોવું નહીં. હાથ પેટપર ડા-
ખાપર જમણા એવી રીતે વાળીને રાખવા.

- (૨) રૂઝુ—નમાજમાં બરાબર વાંકા વળવું તેને કહે છે.
- (૩) કૈમા—રૂઝુમાંથી સીધા ઉભા થવાને કહે છે.
- (૪) સિજદા—જમીન ઉપર એવી રીતે નમવાને કહે છે કે બન્ને પ-
ગના પંજા જમીન ઉપર અડી રહે અને ઘૂંટણો જ-
મીન સાથે ટેકવીને બન્ને હાથના પંજા પણ ટેકવવા.
તે બે પંજાની વચ્ચે માથું એવી રીતે મુકવું કે પેહેલાં
નાકની ઢાંડી અને પછી કપાળ જમીનને અડે. કાણી-
ઓ અને પેટ જમીનપર અડવા ન જોઈએ.
- (૫) જલસા—સિજદામાંથી ઉઠીને એવી રીતે બેસવાને કહે છે કે જ-
મણા પગનો પંજો ઉભો રહે અને ડાબા પગના પંજાને
એવી રીતે આડો મૂકવો કે આંગળીઓ જમણા પગ
તરફ અને એડી સામી બાજુએ રહે અને ઘૂંટણો સ-
ધીના અડધા પગ જમીનપર મૂકેલા રહે. બન્ને હાથ
આંગળીઓ સીધી કરીને ઘૂંટણપર મૂકવા અને આંખો
બરાબર નીચી રાખવી.

નમાનાજના ખાસ શબ્દો.

તકબીર અથવા તકબીરે તહરીમા—અલ્લાહો અકબર.

અલ્લાહ મોટો

સૂના—મુબહાન કહલાહુમ્મ વ બિહમિદક વ તબારકસ્મોક વ
પાક છે તું ઓ અલ્લાહ, હું યાદ કરું છું તારા વખાણની સાથે અને
તઆલા જહોક વ લાઈલાહા ગયરોક.

તારે નામ બરકતવાળું છે અને તારી મોટાઈ ઉચી છે. અને તારા
સિવાય કોઈ ઇબાદતને લાયક નથી.

તહિબુજ—અર્જીને બિલ્લાહે મિનશ શયતા નિર્ રજીમ.

હું રક્ષણ ચાહું છું અલ્લાહતું કાઢી મૂકેલા શયતાનથી.

તસ્મીયા—ખિસ્મિલ્લા હિર રહા નિર રહીમ.

હું શર કંઈકું અલ્લાહના નામથી જે પરમ દયાળુ છે.

રફ્ઝની તસ્મીહ—મુબ્હાન રખિયલ અઝીમ.

પાક છે મારો પાળનાર અને મોટાધવાળો.

તસ્મીઅ—સમેઅટલાહે લેમન હમેદ:

સાંભળી અલ્લાહે તેના વખાણની વાત

તહ્મીદ—રખના લકટહમદ

ઓ મારા પાળનાર તારેજ માટે વખાણુ છે.

સિજ્દાની તસ્મીહ—મુબ્હાન રખિયલ અઝ્ઝલા

પાક છે મારો પાળનાર સૌથી મોટો

તશહહોદ—અત્તહિયાતો લિલ્લાહે વસ્સલ્લાવાતો વ તૈયિબાતો અ.

બધી બંદગીઓ જીભની અલ્લાહને માટે છે અને બધી બંદ-

સ્સલામો અલ્લયુક અધયોહનુ નબીયો વ રહુ મતુલ્લાહે

ગીઓ શરીરની અને બધી બંદગીઓ પાક માનની. સલામતી

વ બરકાતો. અસ્સલામો અલ્લયુના વ અલ્લા ઈબ્રાહિ-

રહે ઓ નબી તમારા પર અને અલ્લાની રહેમત અને બરકત

લ્લા હિસ્ સાલિહીન. અશહુદો અલ્ લાઈલાહા ઇ-

અમારા ઉપર સલામતી રહે અને અલ્લાના નેક બંદાપર હું

લલ્લાહો વ અશહુદો અન્ન મુહમ્મદનુ અહુદુહુ

શાહેદી આપું છું કે કોઈ માબૂદ નથી અલ્લાહ સિવાય અને

વરમુહુહુ

હું શાહેદી આપું છું કે મોહમ્મદ તેના બંદા છે અને રસૂલ છે.

હુરદ—અલ્લા હુમ્મ સલ્લે અલ્લા મુહમ્મદેવ વ અલ્લા આલે

ઓ અલ્લાહ! રહેમત મોકલ મોહમ્મદ પર અને મોહમ્મદની

મુહમ્મદિન્ કમા સલ્લયત અલ્લા ઇબ્રાહીમ વ અલ્લા

આલપર જે પ્રમાણે રહેમત મોકલી તે ઇબ્રાહીમની આલપર.

આલે ઇબ્રાહીમ ઇન્નક હમ્મીદુમ્ મશ્હુદ. અલ્લાહુમ્મ

તુંજ છે વખણાયલો અને મોટાધવાળો. ઓ અલ્લાહ બરકત

બારિફ અલ્લા મુહમ્મદિવ વ અલ્લા આલે મુહમ્મદિ-

આપ મોહમ્મદ અને તેની આલને જે પ્રમાણે બરકત આપી

ન કમા આરંભ અલા ઈલાહીમ વ અલા આલે
તે ઈલાહીમ તથા તેની આલને. તુંજ છે વખણાયેલો અને
ઈલાહીમ ઈતક હુ મીડમ મણક.
મોટાધવાળો.

દુઆએ માસૂર:—અટલાહુમ્મ ગુફિર્લી વલેવાલેઈય વ લે
ઓ. ખુદા માફ કર મને અને મારા માબાપને
ઉસ્તાલય વ લે જમીઈલ મોઅમિનીન વલ્
અને મારા ઉસ્તાદને અને બધા મોમિન મરદ અને
મોઅમિનાતે વલ્ મુસ્લિમીન વલ્ મુસ્લિમાત.
મોમિન આરતોને અને બધા મુસલમાન મરદને અને
બિરહુમતિક યા અઈમર રાહિમીન.
મુસલમાન આરતોને પોતાની મેહેરબાનીથી ઓ સૌથી
વધારે મેહેરબાનીના કરનાર !

સલામ—અસ્સલામો અલયકુમ વ રહીતુલાહ
સલામ હોય તમારાપર અને અબ્બાહની મેહેરબાની

ફરજનમાજ પછી પઢવાની દુઆ—અટલાહુમ્મ અ-તસ્સલામો વ
ઓ અબ્બાહ ! તુંજ સલામતી આપનાર છે અને તારી
મિન્કસ્સલામ વ ઈસ્યુક યજિ ઉસ્સલામ વ.
તરફથીજ સલામતીછે. અને ઓ ખુદા અમને
હુદયના રખખના બિસ્સલામ વ અઈબિલના
જવાડ સલામતીની સાથે અને અમને બેહેસ્તમાં દાખલ
દારસ્સલામ તબારકત રખખના વ તઆલયત
કર ઓ અમારા અબ્બાહ મોટો છે તું અને ઉચો
યા જજ્જ જલાલે વલ્ ઇફ્રામ.
છે તું ! ઓ પ્રૌદત્ત અને ઈનામના ધણી !

દુઆએ કુનૂત—અટલા હુમ્મ ઇત્તા નસ્તઈતુક વ નસ તગ્ફિરક
ઓ અબ્બાહ નક્કી અમે મદદ આહીએ છીએ તારાથી
વનોઅમિનો બિક વ નતવક્કલો અલયકુ વ
અને માફી માગીએ છીએ તારી અને ઇમાન લાવ્યા
તુસ્ની અલયકુલ્લ ખયર વ ન રકુરક વલા નક-

તારા ઉપર અને અમે તને અમારો ટેકો માનીએ છીએ
 દુરક વ નખલએ વનરોડો મંધવકુળેરોડ.
 અને વખાણ કરીએ છીએ તારાં ભલાઇની સાથે અને
 અટલાહુમ્મ ધર્યાક નખ્ખોદો વલક તુ-
 અમે ઉપકાર માનીએ છીએ તારો અને અમે તને ના-
 સહલી વ નરમેદો વ ધલ્યક નસઆ વ નહ
 કમુત કરતા નથી અને અમે છોડી દઇએ છીએ તેજ
 ફિદા વ નર્જી રહ્મતક વ નખ્ખશા અખ્ખઅક
 તારા હુકમનું ઉલટું છે, ઓ અક્ષાહ અમે તારીજ પ્રા-
 ઇત અખ્ખઅક ખિત્તુ હુકુદારે મુલ્હિક
 થતા કરીએ છીએ અને તારે માટેજ નમાજ પઢીએ
 છીએ અતે તનેજ નમીએ છીએ અને તારેજ સાથે કોશિશ
 કરીએ છીએ અને તાબેદારી કરીએ છીએ અમે અને
 આશા રાખીએ છીએ તારી મેહેરબાનીની અને તારી
 શિક્ષાથી અમે ખીએ છીએ, ખરેખાત તારી શિક્ષા, હુ-
 કમ નહીં માનનારાઓને માટે છે.

રકઅત—ઇકામતથી લઇને બન્ને સિજદા પુરા કર્યા સુધીની ક્રીયાઓને
 કહે છે.

નમાજના વખત

- (૧) ૪જર—એટલે સવારની નમાજનો, વખત પો ઘાટવાથી સુરજ
 નીકળતાં સુધી હોય છે.
- (૨) ઝોહર—એટલે બપોર પછીની નમાજનો વખત બપોર ઢળ્યા પછી
 શરૂ થઇને દિવસનો એથો ભાગ બાકી રહે ત્યાં સુધી
 રહે છે.
- (૩) અસનો વખત ઝોહરનો વખત પૂરો થતાં શરૂ થાય છે અને
 સુરજ ડૂબતાં પેહેલાં સુધી રહે છે.
- (૪) મગરેબનો વખત સુરજ ડુબ્યા પછી શરૂ થઇને આંકીશયર લાલાશ
 રહે ત્યાં સુધી ચાલુ રહે છે.

(૫) હજીના વખત ઘોડીક રાત વીતે શરૂ થાય છે. અને સવારની નમાઝના વખત પેહેલાં સૂધી રહે છે,

નમાઝની વિગત.

નમાઝની રકૂઅતો ફરજી, મુન્નત અને નફલ એ ત્રણ પ્રકારની હોય છે.

ફરજી એવી છે કે જે પઢવીજ જોઇએ, મુન્નતોમાંથી કેટલીક ફરજીની પેઠેજ પઢવી જોઇએ તેવી હોય છે અને કેટલીક એવી છે કે ન પઢાય તો પણ નમાઝને બાધ આવે નહીં.

નફલ એવી છે કે જે પઢાય તો સાફ ને ન પઢાય તો હરકત નહીં. મુન્નતો અને નફ્લોનું વધારે વિગતવાર વિવેચન આગળ આવશે. માટે હાલમાં દરેક વખતે શા અનુક્રમમાં રકૂઅતો પઢવી તેનું ખ્યાન કરીશું અને તે પ્રમાણે દરેક માણસે નમાઝ પઢવી.

- (૧) ફજરની નમાઝમાં પેહેલાં બે મુન્નત અને પછી બે ફરજી પઢવી. એ રીતે બન્ને મળીને ચાર રકૂઅત છે.
- (૨) ઝોહરની નમાઝમાં ચાર મુન્નત, ચાર ફરજી, બે મુન્નત અને બે નફલ એ પ્રમાણે કુલ બાર રકૂઅતો પઢવાની છે.
- (૩) અસ્મમાં ચાર મુન્નત અને ચાર ફરજી એ પ્રમાણે કુલ આઠ પઢવાની છે.
- (૪) મગરેબમાં ત્રણ ફરજી, બે મુન્નત અને બે નફલ એમ મળી સાત પઢવી જોઇએ.
- (૫) હજીમાં ચાર મુન્નત, ચાર ફરજી, બે મુન્નત, બે નફલ, ત્રણ વિત્ર અને બે નફલ એવી રીતે કુલ સત્તર પઢવી જોઇએ.

નમાઝ પઢવાની રીત.

ફરજી સિવાય બધી નમાઝ એકલા કોઈ પણ પાક જગો ઉપર અને લૂગડા ઉપર કિબ્લા તરફ મ્હોં કરીને પઢી શકાય છે.

ફેરું નમાજ એકલા અથવા જમાઅત સાથે પઢાય છે. હંઝરત પેગંબર સાહેબ (સ) હમેશા એ નમાજ જમાઅતની સાથે અદા કરતા હતા તેથી દરેક મુસલમાને તેમનું અનુકરણ કરવું જોઈએ અને બનતા સુધી નમાજ જમાઅતની સાથે પઢવી.

જમાઅતની નમાજને માટે પેહેલાં અન્જન કહેવામાં આવે છે. અને નમાજ ભેગા થઈ જાય ત્યાર પછી ઈકામત કહે છે. ઈકામત અન્જન જેવીજ હોય છે પણ જરા જલદી બોલાય છે અને હૃદય અલસ ફલાઈની પછી બે વખત કંઠકામતિસુસલાત (અર્થ-નમાજને માટે ઉભા માઓ) કહેવામાં આવે છે.

બ્યારે ઈકામત કહેનાર હૃદય અલસ સલાત પર પોહોચે ત્યારે ઈમામ (નમાજમાં આગળ ઉભો થઈ પઢાવનાર) ઉભો થઈ જાય અને મુકતદી (પાછળ નમાજ પઢનાર) પોતાની હાર સીધી કરી લે. કંઠકામત કહેવાના પ્રસંગ ઉપર ઈમામ મનમાં નિશ્ચય બાંધીને મોઢેથી તફ્તીરે તહ્ફરીમા બોલે અને બન્ને હાથ કાનો સુધી ઉપાડે. પછી નાફ (ડુંટી) ની નીચે જમણો હાથ ડાબા હાથ ઉપર મૂકે. મુકતદી પણ એજ પ્રમાણે કરે. પછી ઈમામ અને મુકતદી બધા સુના ધીમે સાહે બોલે. બાદ ઈમામ તઉબુઝ અને તસ્મીયા મનમાં પઢીને સૂર એ કાતિહા પઢે. આ પૂરી થયા પછી ઈમામ અને મુકતદી ધીમેથી “આ-મીન ” કહે. સૂરએ કાતિહા પછી ઈમામ ફરાન શરીફ ની કાઠ સૂરા અથવા ઓછામાં ઓછી અંક મોટી અચત પઢે જેને ફિરઅત કહે છે.

ઝોહર અને અસ્મની નમાજમાં આ બધું ઈમામ મનમાં પઢે. પણ મગરેબ, ઈશા અને સવારની નમાજમાં સૂરાઓ મોટેથી પઢવામાં આવે છે. જુમા અને બંત હદોની નમાજમાં પણ મોટેથી પઢવામાં આવે છે. આ વખતે મુકતદીઓ ચુપકીથી ઉભા રહીને સાંભળ્યા કરે. ફિરઅત પછી ઈમામ મોટે સાહે અને મુકતદી ધીમેથી તફ્તીર બોલીને બધા રૂકઅને માટે માથું નમાવે. રૂકઅમાં બંને ઘુંટણ બંને હાથે મજબુત પકડવાં. આંગળીઓ પોહોળી રાખવી અને માથા તથા પીઠને વાંકા સીધી લીટીમાં લાવવા. અને બધા આ સ્થિતિમાં રૂકઅની જરૂરીયાત, ત્રણ, પાંચ અથવા સાત વાર પઢે.

ત્યાર બાદ ઇમામ મોટે સાદે તસ્મીઅ ખોલતા સીધા ઉભા થાય. મુકતદી પણ તસ્મીઅ ખોલ્યા વગર ઉભા થાય. બ્યારે ઇમામ તસ્મીઅ કહી રહે ત્યારે મુકતદી ધીમેથી તહ્મીદ પઢે. ઇમામને એ પઢવાની જરૂર નથી. પછી ઇમામ મોટેથી અને મુકતદી ધીમેથી તકબીર ખોલીને બધા સિન્નદામાં જાય. સિન્નદામાં જતાં પેહેલાં બંને ધુંટણુ જમીનપર મૂકે. ત્યાર પછી બંને હાથ ટેકાવીને નાક અને માથું બંને હાથો વચ્ચે મૂકવાં. બંને હાથ અને પગની આંગળીઓ મળેલી રાખવી અને તેમનું વલણ કાળા તરફ રાખવું. બાબુઓ બગલોથી, પેદ નગોથી, પગની પિંડીઓ અને પગ જમીનથી અલગ રહેવાં જોઈએ. આવી સ્થિતિમાં સિન્નદાની તસ્મીઅ ત્રણ અથવા પાંચ અથવા સાત વખત બધાએ ધીમેથી પઢવી. પછી ઇમામ મોટેથી અને મુકતદી ધીમેથી તકબીર કહીને ઉઠે અને જરાક આરામ લઇને પાછા ઇમામ મોટેથી અને મુકતદી ધીમેથી તકબીર ખોલીને સિન્નદામાં જઈ પેહેલાંની માફક તસ્મીઅ પઢે. પછી ઇમામ મોટેથી અને મુકતદી ધીમેથી તકબીર કહીને ઉઠી ઉભા થાય, ઉઠતી વેળા પેહેલાં મ્હોં, પછી બંને હાથ, ત્યાર બાદ બંને ધુંટણુ ઉપાડે. આ થયાથી એક રક્અત પૂરી થઈ અને બીજી શરૂ થઈ.

આ બીજી રક્અત પણ પેહેલીની માફક પઢવી. પણ સૂના અને તઉબુઅ પઢવાં નહીં. બ્યારે બીજી રક્અત પૂરી થઈ જાય, ત્યારે તકબીર કહીને ઉઠવાને બદલે બેસી જવું. આ સ્થિતિને જલ્સા કહે છે. આ સ્થિતિમાં ડાબો પગ બિછાવીને તે ઉપર બેસવું, અને જમણા પગને ઉભો રાખવો, અને બંને પગની આંગળીઓનું વલણ કિબ્લા તરફ રાખવું. બંને હાથ બંને ધુંટણોપર મૂકવા અને તશહહુદ્ ધીમેથી પઢવી.

હવે નમાઝ બેજ રક્અતની હોય તો તશહહુદ્ની પછી ધીમેથી દુરૂદ અને હુઆ પઢીને ઇમામ મોટેથી અને મુકતદી ધીમે સાદે પેહેલાં જમણી બાબુએ અને પછી ડાબી બાબુએ મ્હોં કરીને સલામ ફેરવે અને સલામ ફેરવતી વખતે આંગળ બતાવ્યા પ્રમાણે મોટેથી બોલે.

પણ જો નમાજ ચાર અથવા ત્રણ રક્ઝતલી હોય તો તશહુદ્દુ પૂરી કર્યા પછી દુરૂદ અને હુઆ નહીં પઢતાં ઇમામ મોટેથી અને મુક્તદી ધીમે સાહે તક્બીર બોલતા ઉભા થાય. અને બાકી રહેલી એક અથવા બે રક્ઝતો ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણે પઢે પણ આમાં ઇમામ ફક્ત સરએ ફાતિહા ધીમે સાહે પઢે અને કુરાન શરીફની કાંઈ બીજી સરત અથવા અચત પઢે નહીં. આવી રીતે એક અથવા બે રક્ઝતો પઢ્યા પછી બેસીને તશહુદ્દુ, દુરૂદ, અને હુઆ પઢીને ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણે સલામ ફેરવે.

જો ફરજ, જમાઅત સિવાય એકલી પઢવામાં આવે તો તક્બીર તહરીમા બોલીને જે કાંઈ ઇમામ પઢે છે તે બધું ધીમે સાહે પોતે પઢવું, સુન્નતોમાં પણ એવીજ રીતે કરવું જોઈએ. પણ ચાર સુન્નતો પઢવાની હોય તેમાં છેવટની બે રક્ઝતોમાં પણ સરા અથવા આયત પઢવી જોઈએ.

કુરાન શરીફની ઘણી સરાઓ અને આયતો બનતા સૂધી મોઢે કરવી જોઈએ કે નમાજ પઢવામાં સેહેલાઇ થાય. જ્યાં સૂધી વધારે સરાઓ અને આયતો યાદ થઈ જાય ત્યાં સૂધી સરએ ઇખ્લાસ પઢવાથી પણ કામ ચાલી શકશે.

જો જમાઅત ચાલુ હોય તો તેમાં શામિલ થઈ જવું જોઈએ. એકલા નમાજ ન પઢવી જોઈએ. ઇમામ જે સ્થિતિમાં હોય તેજ સ્થિતિમાં મળી જવું જોઈએ. જેટલી નમાજ ઇમામ પઢે તેટલી તેમની સાથે પઢવી. જ્યારે તે સલામ ફેરવવાનું શરૂ કરે ત્યારે તમારે સલામ ફેરવ્યા સિવાય ચુપકાથી બેસી રહેવું અને તે બાબી તરફ સલામ ફેરવી રહે ત્યારે તમે તક્બીર બોલીને ઉભા થઈ જાઓ અને બાકી રહેલી નમાજ પૂરી કરો.

ઇમામ અને જમાઅત રક્ઝતમાંથી ઉડી સીધા થાય તે પેહેલાં નમાજમાં શામિલ થનારે તે રક્ઝત ફરી પઢવાની જરૂર નથી, પણ તેટલું ધુરૂ થઈ રહ્યા પછી શામિલ થનારે તે રક્ઝત ફરી પઢવી.

ત્રણ રક્ષત વાળી નમાજમાં ત્રીજી રક્ષતની સરખાતમાં સામિલ થનારે બાકી રહેલી બે રક્ષતો પઢતાં તે બેની વચ્ચે જલ્સો કરવો અને બન્ને રક્ષતોમાં સરખો ફાતિહાની સાથે કોઈ બીજી સરા અથવા આચત પઢવી.

ચાર રક્ષત વાળી નમાજમાં છેલ્લી એકજ રક્ષત જમાઅત સાથે પઢવામાં આવે તો બાકીની ત્રણ આ રીતે પઢવી. ઈમામ અલામ ફરવી લે ત્યાર પછી ઉભા થઈ સરખો ફાતિહા અને બીજી સરા અથવા આચત પઢી રીતસર અરુકાનો અદા કરી બંને સિજ્દા બાદ જલ્સો કરવો અને ત્યાર બાદ ઉભા થઈ બે રક્ષતો સાથે પઢવી એટલે તે બે વચ્ચે જલ્સો કરવો નહીં. પણ પેહેલી રક્ષતમાં સરા અથવા આચત પઢવી અને બીજીમાં ફક્ત સરખો ફાતિહા પઢવી અને પછી નમાજ મૂરી કરવી.

નમાજ પઢતી વખતે અયોગ્ય ઉતાવળ કરવી નહીં તેમજ લોકાને દેખાડવાના ઈરાદાથી અયોગ્ય હીલ પણ ન કરવી. દરેક શબ્દનો ઉચ્ચાર ચોખ્ખો અને ખરો કરવો. અને પઢતાં તેમના અર્થ ઉપર પણ ખ્યાલ કરવો. મનમાં ખુદા ઉપર ધ્યાન રાખવું અને સંસારી અથવા બીજી કોઈ બાબતોનો વિચાર કરવો નહીં. ફક્ત ખુદા અને તેની નમાજનું ધ્યાન કરવું જોઈએ નમાજ પઢતી વખતે સિજ્દાની જગો સિવાય બીજો કોઈ ઠેકાણે નજર ફેરવવી નહીં કોઈની વાતચીત અથવા ગાયન તરફ લક્ષ દોડાવવું નહીં. પુરૂષે ખભાથી લઈને કાણીઓની નીચે સુધી અને છુટણોની નીચે સુધી પોતાનું શરીર ઢાંકવું.

સ્ત્રીઓએ મ્હોં, હાથ અને પગના પંજ સિવાય બધું શરીર ઢાંકવું. સ્ત્રીઓએ ઘડામતમાં હાથ છાતી ઉપર બાંધવા અને જલ્સામાં બંને પગ પાથરીને ઉપર બેસવું બૈરીઓએ જમાઅતમાં પુરૂષો સાથે એક હાથમાં નહીં ઉભા રહેતાં પાછળ એકલા ઉભા રહેવું. બૈરીઓની જમાઅતમાં બૈરી ઇમામે પુરૂષ ઇમામની પેઠે મુકતદીઓની આગળ ઉભા નહીં રહેતાં મુકતદીઓની સાથેજ ઉભા રહેવું.

પુરવ મુકતદીઓએ કોઈ પણ હારમાં બેથી ઓછાએ ઉભા રહેવું નહીં. એક હાર તદ્દન પુરી થઈ ન જાય ત્યાં સુધી તેની પાછળ નથી હાર મ્ત્વી નહીં.

ફૂલે નમાજ પૂરી થયા પછી ઇમામ અને મુકતદીઓ સર્વેએ એક વખત આયતુલકુર્સી, તેત્રીસવાર મુઝ્ઝાન અદ્વાહ, તેત્રીસવાર અદહમ્દા લિદ્વાહ, તેત્રીસ વાર અદલાહો અક્બર અને એકવાર લાઇલાહા ઇલ્લીલાહો વહદહુ લાશરીફ લહુ લહુલુ મુલ્લો વલહુલ હમ્દા વ હુવ અલા કુટલે શાય મન્ ફદીર એટલું પઢવું. અથવા અમુક વાર દુરુદ શરીફ પઢવાની ટેવ રાખવી. આ સમયે ધીમેથી પઢવું. ત્યારબાદ ઇમામ આગળ લખેલી દુઆ પઢે અને મુકતદી આમીન કહેતા જાય.

આયતુલકુર્સી—અદ્વાહો લા ઇલાહા ઇલ્લાહુ વલ હૈલુલેયમ. લા અદ્વાહ સિવાય નથી કોઈ ઇબ્દતને લાયક પણ તે શવતો છે તઅબુજુહૂ લિનતુવ વ લા નવ મુલ્લ લહુ ટકો આપનાર સૌનો. નથી પકડતી તેને ઉધ. તેને મા ફિસ્સમ વાને વ માફિલ અર્દ મન્ જલ્લ લજ્જ યશ ફરંગે ઇન્દહુ ઇલ્લા જિઇજનેહુ. ય મારેજ છે જે કાંઈ આકાશ અને જમીન ઉપર છે તે. અલમો મા જયન અયદીહિમ વ મા ખદફહુ-કાણુ છે એવો કે નેસિદારશ કરે તેની પાસે તેની મ વ લા ચુહી તન ખિશાય ઇમ્ મિન્ ઇટિમ-રજ સિવાય ? તે જાણે છે એ જે કાંઈ ખિલકતની હી ઇદલા ખિમાશ અ. વ સિઅ કુર સૌહુસ રખર છે અને તેમની પાછળ છે તે. અને એ નથી સમાવાતે વલ્ અર્દ વ લાયઝીહુહુ હિફહુમા રોકી શકતા કોઈ પણ વસ્તુ તેના માનથી તે જે કાંઈ વહુવલ્ અલીયુલ્ અઝીમ.

આહે તે સિવાય. તેની કુરસીએ ઘેરી લીધાં છે જમીનો અને આકાશોને અને તેમની સંખ્યા તેને ચકવતી નથી અને તે છે સૌથી વધારે ઉંચાઈ વાળો.

વિત્રની નમાજ.

વિત્રની નમાજમાં ખીજી નમાજ કરતાં એટલું વધારે ૭ ૩
ખીજી રક્ષતમાં અદહર અને સર પઢ્યા પછી કાન સંધી બંને
હાથ ઉંચા કરીને તક્બીર કહેવી જોઈએ. અને ત્યાર બાદ ફરીથી હાથ
પ્રાંધીને દુઆએ કરતા પઢીને રક્ષત પૂરી કરવી.

માંદાની અને મુસાફરની નમાજ.

કોઈ પણ કારણસર નમાજ છોડવાની નથી જેવી સ્થિતિ હોય તેવી-
માંજ નમાજ પઢવાનો હુકમ છે. બુઝ્ કરી ન શકાતું હોય અથવા
પાણી ન મળે તેમ હોય તો તયમ્મુમ કરવાનું છે. જો ઉભું થઈ શકાતું
ન હોય તો જેસીને નમાજ પઢવી અને જેસાતું ન હોય તો પડે પડે
આથાના ઈશારાથી નમાજ અદા કરવી જોઈએ.

મુસાફરી દરમ્યાન ફરજની ચાર અથવા ત્રણ રક્ષત હોય તેને
બદલે બે પઢી લેવાની છે. પણ ઇમામ મુસાફર ન હોય એવાની પછાડી
નમાજ પઢવામાં આવે તો પુરી પઢવી. પણ ઇમામ મુસાફર હોય અને
મુક્તદી સ્થાઈ હોય તો ઇમામ હુન્કી (ફસર) નમાજ પઢે અને
મુક્તદી ઇમામના સલામ ફરવ્યા પછી પોતાની નમાજ પુરી કરી લે.

જુમ્આની નમાજ.

એ નમાજ જુમાને દિવસે ઝાહરને વખતે પઢવામાં આવે છે. તે
દિવસે નાહી, ઘોષ, લુગડાં બદલી ખુશખો લગાડીને શહેરની અથવા કસબા-
ની મોટામાં મોટી મસજિદમાં જવું. ત્યાં પેહેલાં ચાર રક્ષત સુન્નત
જુમ્આની પઢવી. ખતીબ ખૂતબો પઢે તે સુપડાથી ધ્યાન પૂર્વક
સાંભળવો. ત્યાર બાદ જુમ્આની બે રક્ષત ફરજી નમાજ ઇમામની
પાછળ પઢવી. ઇમામ આ નમાજ મોટે સાદે કિરઅતથી પઢે છે. આ
મછી બે અથવા ચાર રક્ષત સુન્નત અને છેવટ બે રક્ષત નફલ
પઢવી. ઝાહરના ચાર ફરજી કેટલાક પાછળથી પઢે છે અને કેટલાક નથી
પઢતા. જાનેમાંથી જે અનુકૂળ પડે તે કરવામાં હરકત નથી.

પરબીહ-સુખહાન નિલ્લ મુકે વલ્લમલકતે, સુખહાન નિલ્લ મુકે વલ્લ
 પાક છે ધણી જમીન અને આમલનો, પાક છે ધણી આખર
 અમલમે વલ્લ હુયખતે વલ્લ કુદરતે વલ્લ કિમ્મરિયાએ
 અને મોટાકનો અને ખીકનો અને શક્તિનો અને મોટાકનો
 વલ્લ જળરત. સુખહાનલ્ મલિકિલ્ હર્યેલલલ. લાવ-
 અને જળનો. પાક છે એ પાદશાહ જીવતો જે ઉલ્લતો નથી અને
 નામો વ લાયમૂત. સુખહાન. કુદ્મુન રખ્યુના વ
 મરતો નથી. ધણો પાક છે. સૌથી વધારે પવિત્ર છે અમારો
 રખ્યુલ્ મલાયકતે વર રહ. અલ્લાહુમ્મ ઈન્ના નસ્અ
 પાળનાર અને ફરેસ્તાઓ અને જિજ્ઞાસીઓ પાળનાર. ઓ
 હુકલ્ જનત વ નહીંબે બિક મિનન નારે યા ખાલિક
 અલ્લાહ અમે માગીએ છીએ તારી પાસેથી મેહેસ્ત અને રક્ષણ
 લજજતે વજાર. બિ હુમલિક યા અલ્લાહે યા ગફરારો,
 આલીએ છીએ તારું દોજખની આગથી ઓ પેદા કરનાર જનત
 યા કરીમો, યા સત્તારો, યા રહીમો. યા જખ્ખારો,
 અને દોજખના મેહેરખાની કર ઓ અનોપમ, ઓ માશી આપ-
 યા ખાલિકો, યા ખારરો, અલ્લાહુમ્મ અજિરના
 નાર, ઓ મેહેખાન, ઓ ઠાંકનાર, ઓ દયાળુ, ઓ ખળવાન,
 મિનન નારે, યા મુજરો, યા મુજરો, બિરહુમલિક યા
 અર્હુમર રાહિમીન.

ઓ પેદા કરનાર, ઓ ઉપકારી, ઓ અલ્લાહ! રક્ષણ આપ
 અમને દોજખની આગથી, ઓ રક્ષણ કરનાર, ઓ રક્ષણ કર-
 નાર, મેહેરખાની કર, ઓ સૌથી મોટા મેહેરખાન.

જનાબની નમાજ.

ન્યારે કોઈ શખસ મરી જાય ત્યારે તેને નવાડી ધોવાડીને કંફન
 પેહેરાવવું. મરનાર ગમે તેટલો વહાલો હોય તોપણ મોટા રાગડા કાઢીને
 રાવું કુટવું નહીં. પણ ધીરજથી તે દુઃખ સહન કરવું. મરનારના જનાબની
 નમાજ આ પ્રમાણે પઢવી.

જનાબને કિમ્મલની તરફ મુકવો. ઈમામ તેની છાતીની સામે
 હોય રહે. મુકતદીઓ એજામાં ઓછી ત્રણ હારોમાં અથવા સપ્તમાં

જવારે હોય તો પાંચ અથવા સાત હારોમાં ઉભા રહે. એકે એકે હાથની સમ્યા એકીની હોયી જોઈએ. ઇમામ બીજી નમાજોની પેઠે તકબીર તકબીરોમાં જોડે અને બન્ને હાથ બાંધીને સના ધીમે ધીમે પઢે. પછી ઇમામ મોટી અને મુકતદી ધીમેથી તકબીર જોડીને દુરૂદ માસૂર પઢે. ફરીથી તકબીર કહીને મોટી ઉમરની મૈયત (સ્ત્રી કે પુરુષ) હોય તે આ દુઆ પઢે.

દુઆ—અલ્લાહુમ્મ અફિર લિ હર્યેના વ મધય તેના વ શાહિદના વ
 ઓ અલ્લાહ મારી આપ અમારામાંના જીવતાને અને મુએવાને ગાયેએના વ સગીરના વ કામરેના વ ઝકરેના વ ઉત્સાના.
 અને હાજર હોય તેમને અને ગેરહાજર હોય તેમને અને અલ્લાહુમ્મ મન અહુય્યાહ મિન્ના અહુયે હી અતલ ઇનાનાને તથા મોઝાને અને પુરુષને તથા સ્ત્રીને—ઓ અલ્લાહ, સલામે વ મન તવફફુય તહ મિન્ના ફતવફફુ અલલ ઇમાન, તું જેમને જીવતા રાખે તેમને જીવતા રાખ ઇરાલામ ઉપર અને જેમને તું મારે તેમને મારી નાંખ ઇસલામ ઉપર.

જો છોકરાની હોય તો આ દુઆ પઢવી.

દુઆ—અલ્લાહુમ્મજ અલ્હા લના ફરત વ વજઅલ હો લના
 ઓ અલ્લાહ, બનાવ તું એને, ઠેકાણે પોહોંચીને હમારે માટે અજર વ વજુ. ઈ વ વજ અલ લના શાફે અં વ મુશ-સામાન તૈયાર કરનાર અને બનાવ એને અમારે માટે સારો ફફઆ.

બહો અને છેવટનું બાથુ અને અમારે માટે ભલામણ કરનાર અને એવો જેની ભલામણ ગંજુર થએલી છે.

અને છોકરી હોય તો આ પ્રમાણે પઢવું.

દુઆ—અલ્લાહુમ્મજ અલ્હા લના ફરત વ વજઅલ હો લના
 ઓ અલ્લાહ તું બનાવ એને, ઠેકાણે પોહોંચીને હમારે માટે સામાન અજર વ વજુ. ઈ વ વજ અલ હો લના શાફેઅત વ તૈયાર કરનારી અને બનાવ એને અમારે માટે સારો બહો અને વ મુશફફ અત.

છેવટનું બાથુ અને અમારે માટે ભલામણ કરનારી અને એવી જેની ભલામણ કબુલેલી છે.

આટલું પદયા પછી સલામ ફેરવે. પછી મૈયતને કબ્રસ્તાનમાં
લઈ બંધને દફનાવવી.

નમાઝની નિયતો.

ફજર

બે સુન્નતની નિયત—નવયતો આન ઉસદ્દલી લિલ્લાહે
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અક્ષાને માટે બે રકઅ
તઆલા રકઅતય સુન્નત રસાલિલ્લાહે તઆલા
સુન્નત રસુલિલાહની સવારની સુન્નતની કિબ્લા શરીફની તરફ
સુન્નતલ ફજરે મુતવ્વજેહન ધલા જિહતિલ્લ
મ્હોં કરીને, મોટા અક્ષાહ.

કઅબતિશ શરીફને, અદલાહો અકબર

બે ફજ્ઝની નિયત—નવયતો આન ઉસદ્દલી લિલ્લાહે તઆલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અક્ષાહને માટે બે રકઅતો
રકઅતય સલાતલ્ ફજરે ફજ્ઝિલ્લાહે તઆલા ફજ્ઝ
સવારની નમાઝની અક્ષાહની ફજ્ઝ આ વખતની ફજ્ઝ કિબ્લા
હાજલ્લકતે મુતવ્વજેહન ધલા જિહતિલ્લ કઅબ-
શરીફ તરફ મ્હોં કરીને, મોટા અક્ષાહ.

તિશ શરીફને, અદલાહો અકબર.

ઝાહર.

પહેલી ચાર સુન્નતની નિયત—નવયતો આન ઉસદ્દલી લિલ્લાહે
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અક્ષાહને માટે ચાર રકઅત
તઆલા અરબઅ રકઆતે સલાતિઝ્ઝાહરે સુન્નત
ઝાહરની નમાઝની સુન્નત અક્ષાહના રસુલની કીબ્લા
રસુલિલ્લાહે તઆલા મુતવ્વજેહન ધલા જિહતિલ્લ
શરીફ તરફ મ્હોં કરીને.

અબતિશ શરીફને, અદલાહો અકબર.

ચાર ફજ્ઝની નિયત—નવયતો આન ઉસદ્દલી લિલ્લાહે તઆલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અક્ષાહને માટે ચાર રકઅત

અર્ખઅ રક્યાતે સલાતિઝોહરે ફર્જલાહે તઆલા
ઝોહરની નમાઝની અલાહને ફર્જની આ વખતના ફર્જની
ફર્જ હાજલ વકુને મુતવજેહન ઇલા જિહતિલક-
કિબ્લા શરીર તરફ મ્હોં કરીને.

અખતિશ શરીફતે, અદલાહો અકબર.

પછીની બે સુન્નતની નિયત—નવયતો અન ઉસદલી લિદલાહે
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અલાહને માટે બે રકઅત
તઆલા રકઅતય સલાતિઝોહરે સુન્નત રસ-
ઝોહરની નમાઝની સુન્નત રસુલિલાહની કિબ્લા શરીર તરફ
લિદલાહે તઆલા મુતવજેહન ઇલા જિહતિલક
મ્હોં કરીને.

કઅખતિશ શરીફતે, અદલાહો અકબર

બે નફલોની નિયત—નવયતો અન ઉસદલી લિદલાહે તઆલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અલાહને માટે બે રકઅત
રકઅતય સલાતે નફલિઝોહરે મુતવજેહન ઇલા
ઝોહરની નફલની કીબ્લા શરીફની તરફ મ્હોં કરીને.

કઅખતિશ શરીફતે, અદલાહો અકબર.

અમ્.

ચાર સુન્નતની નિયત—નવયતો અન ઉસદલી લિદલાહે તઆલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અલાહને માટે ચાર રકઅત
અર્ખઅ રક્યાતે સુન્નત રસુલિલાહે તઆલા
સુન્નત રસુલિલાહની અસરની નમાઝની કિબ્લા શરીફની
સલાતિલ અમ્ મુતવજેહન ઇલા જિહતિલક
તરફ મ્હોં કરીને.

કઅખતિશ શરીફતે, અદલાહો અકબર

ચાર ફર્જની નિયત—નવયતો અન ઉસદલી લિદલાહે તઆલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અલાહને માટે ચાર રકઅત
અર્ખઅ રક્યાતે સલાતિલ અમ્ ફર્જલાહે

અસરની નમાઝની અઘાહના ફરજી રૂઝ આ વખતની ડિબ્લા
તઅાલા ફરજ હાજરૂ વકતે મુતવ્વજેહન ઇલા જિહ-
શરીફની તરફ મેહો કરીને.

તિલ્ કઅુબતિશ શરીફતે, અલ્લાહે! અકબર

મગરેબ.

ત્રણ ફરજની નિયત—નવયતો અન ઉસલ્લી લિલ્લાહે તઅાલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અઘાહને વાસ્તે ત્રણ
સલાત રકઅાતે સલાતિલ મગરેબે ફરજિલ્લાહે
રકાત મગરેબની નમાઝની અઘાહના ફરજી આ વખતની
તઅાલા ફરજ હાજરૂ વકતે મુતવ્વજેહન ઇલા
મેહો ફરવીને ડિબ્લા શરીફની તરફ.

જિહતિલ્ કઅુબતિશ શરીફતે, અલ્લાહે! અકબર

બે સુન્નતોની નિયત—નવયતો અન ઉસલ્લી લિલ્લાહે તઅાલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અઘાહને વાસ્તે બે રકાત
રકઅાતય સલાતિલ મગરેબે સુન્નત રસલિલ્લાહે
મગરેબની અઘાહના રસલની સુન્નતની મેહો ડિબ્લા શરીફ
તઅાલા મુતવ્વજેહન ઇલા જિહતિલ્ કઅુબતિશ
તરફ ફરવીને.

શરીફતે, અલ્લાહે! અકબર

બે નફલની નિયત—નવયતો અન ઉસલ્લી લિલ્લાહે તઅાલા
હું નિયત કરું છું નમાઝ પઢવાની અઘાહને વાસ્તે બે
રકઅાતય સલાત નફલિલ્ મગરેબે મુતવ્વજેહન ઇલા
રકાત મગરેબની નમાઝની નફલ મેહો ડિબ્લા શરીફ તરફ
કઅુબતિશ શરીફતે, અલ્લાહે! અકબર.
ફરવીને.

ચાર મુનતોની નિયત—નવયતો અન ઉસલી લિહાહે
 હું નિયત કરું છું નમાજ પઢવાની અઘાહને વારતે ચાર
 તખાલા અર્બઅ રકુઆતે સલાતિલ્ હશાએ મુનતની
 રકાત ધયાની નમાજની અઘાહના રસલની મુનતની મેં
 રસલિહાહે તખાલા મુતવજ્જે હુન ધલા જિહતિલ્
 ડિખલા શરીફ તરફ ફેરવીને.
 કમ્પતિશ્ શરીફતે, અઘાહે. અકબર

ચાર ફરજની નિયત—નવયતો અન ઉસલી લિહાહે તખાલા
 હું નિયત કરું છું નમાજ પઢવાની અઘાહને વારતે ચાર
 અર્બઅ રકુઆતે સલાતિલ્ હશાએ ફરજિહાહે
 રકાત ધયાની નમાજની અઘાહની ફરજની આ વખતની મેં
 તખાલા ફરજ હાજલ વક્તે મુતવજ્જે હુન ધલા
 ડિખલા શરીફ તરફ ફેરવીને.
 જિહતિલ્ કમ્પતિશ્ શરીફતે, અઘાહે. અકબર

બે મુનતોની નિયત—નવયતો અન ઉસલી લિહાહે તખાલા
 હું નિયત કરું છું નમાજ પઢવાની અઘાહને વારતે બે રકાત
 રકુઆત સલાત અમ્દલ્ હશાએ મુનત રસલિ-
 હા પછીની નમાજની અઘાહના રસલની મુનતની મેં
 હાહે તખાલા મુતવજ્જે હુન ધલા જિહતિલ્
 ડિખલા શરીફ તરફ ફેરવીને.
 કમ્પતિશ્ શરીફતે, અઘાહે. અકબર.

ત્રણ વિનની નિયત—નવયતો અન ઉસલી લિહાહે તખાલા
 હું નિયત કરું છું નમાજ પઢવાની અઘાહને વારતે ત્રણ
 તખાલા રકુઆતે સલાત વિને હાજલ લયલે મુત-
 રકાત નમાજ વિનની આજ રાતની મેં ડિખલા શરીફ

વજ્જેહન ઇલાજિહતિલ્ કચ્ચતિશ સરીકેતે,
તરફ ફેરવીને.

અટલાહો અકખર.

૪૧૫—એકલા નમાજ પઢતી વખતની આ નિયતો છે. પણ ઇમામની પછી જે નમાજ પઢવામાં આવે તેની નિયતમાં “ મુતવજ્જેહન ” ની પેહલાં “ ઇકતદ્યતો બિહાજલ્ ઇમામે ” (અર્થ—મેં આ ઇમામની તાબેદારી કરી) એટલું વધારી દેવું.

જુમઆ.

નિયત—ઉસ્કિતો સલાત ફરજે હાજરોહરે અન જિમ્મતી બિ હું ખસેડી તાબુહું ખપોરની નમાજ ફરજ મારા જુમઆપરથી અદાએ સલાતિલ્ જુમઅને લિહ્વાહે તઆલા ઇકતદ્યતો એટલા ગાટે કે પહું હું નમાજ જુમઆની અજાહને વાસ્તે, મેં બિહાજલ્ ઇમામ, અહ્વાહો અકખર તાબેદારી કરી આ ઇમામની.

તરાવીહ.

નિયત—ઉસદ્દી સલાત તરાવીહ લિહ્વાહે તઆલા, અટલાહો હું નમાજ પહુંહું તરાવીહની અજાહને વાસ્તે.
અકખર.

રમઝાનની ઇદ.

નિયત—નવયતો અન ઉસ્સહ્વી લિહ્વાહે તઆલા રકઅતયને હું નમાજ પઢવાની નિયત ફરજું અજાહને વાસ્તે બે રકઅતો મઅ સત્તન તકબીરાતે સલાત ઇદિલ્ ફિને. ઇકતદ્યતો છ તકબીરા સાથની નમાજ રમઝાનની ઇદની મેં તાબેદારી કરી બિહાજલ્ ઇમામે મુતવજ્જેહન ઇલાજિહતિલ્ કચ્ચ-આ ઇમામની મેં ફેરવીને ડિબકા શરીફની તરફ.
તિશ સરીકેતે, અટલાહો અકખર.

બકરી ઈદ.

નિયત—ભવ્યતો અન ઉસડી સિડનાહે તઆલા રકઅતયને મઅ
હું નિયત કરું નમાજ પઢવાની અગાઉને માટે મેં રકઅતો સાથે
સિરાત તરબી તે સલાત પ્રાંતે અગાઉ ઇકતદયતો
છ તકબીરોની નમાજ બકરી ઈદની, મેં તાબેદારી કરી આ
ખિહાજલ ઇમામે મુનવજજેદન મલા જિહતિલ્ કઅબતિર
ઇમામની મેં ફેરવીને કિજા શરીફની તરફ.
શરીફતે, અડનાહો અકમર.

જનાબની નમાજ.

નિયત—ઉસડી સિડનાહે તઆલા વ અદઉ સિહાજલ મધ્યતે
હું નમાજ પઢું અગાઉને વસ્તે અને હું દુઆ કરું આ
ઇકતદયતો ખિહાજલ ઇમામ.
મેયતને માટે મેં તાબેદારી કરી આ ઇમામની.

સૂરએ ફાનિહા (શરની સૂરત.)

નિસ્મિહાહિર રહમાનિર રહીમ.

શર કરું અગાઉના નામથી તે મોટા મેહેરબાન છે.

અલ્ હમ્દા સિડનાહે રખિમલ્ અલમીનર રહમાનિર રહીમ
છે ખાં વખાણ અગાઉને માટે દુનિયાઓનો પાળનાર મોટી મેહેર-
માલેકેયવનીને ઇયાક નઅબોદા વ ઇયાક નસ્તઇન
માની વખાણ ડિઆમતના દિવસનો ધણી ! તારીજ અમે બંદગી
એહ્દનસ સિરાતલ મુસ્તકીમ સિરાતલ લજીન અન અમત
કરીએ છીએ અને તારીજ મદદ માગીએ છીએ. અમને સીધો
અલયહિમ ગયલિ મગ્દુએ અલયહિમ વલદદાહીન
રસ્તો દેખાડ. જેઓને તેં મેહેરબાની બતાવી છે તેમનો રસ્તો
આમીન.

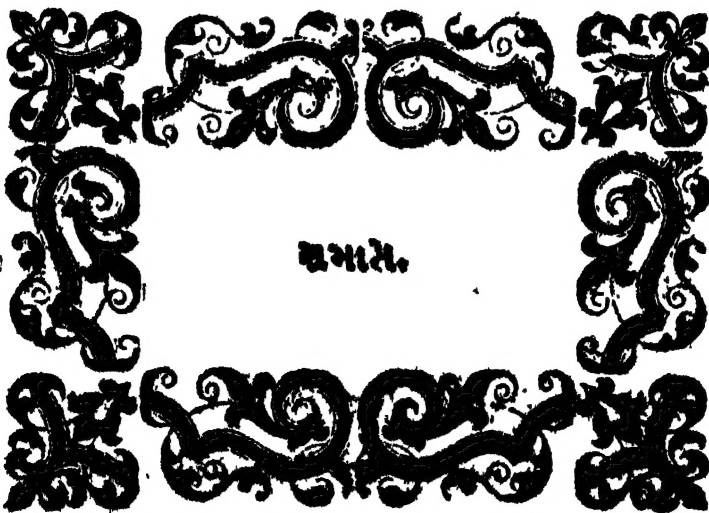
નહી કે તેમનો જન્મને તેં સિદ્ધા કરી છે, અને જેઓ મોટા
રસ્તે ગએલા છે. એમજ થાઓ.

સુરજી મુખસાસ (શુદ્ધતાની સ્વતંત્ર).

મિત્રમદલાહિર વહુમાનિર રહીમ.

કુલ કુલસાહેબ અહીં અહીં સમજાવવામાં આવેલું છે, તે અક્ષર એક છે. અક્ષર સૌથી મોટો છે. તેણે કોઈને
ચૂંકાવેલું વલમ પકડાવેલું કંઈ વળ અહીં.
જણ્યો નથી અને તેને કોઈએ જણ્યો નથી અને તેનો સમજો
એકે પણ નથી.

નોંધ—આં સુધી વધારે સંતો યાદ કરી લેવામાં આવે ત્યાં સુધી આં
મે સુરાઓથી નમાજ પઢવાનું શમ નબી શકશે. મોટે આ નાની
કિતાબમાં લખેલું યાદ કરી લઈ એકદમ નમાજ પઢવી શરૂ કરી
દેવી કે અક્ષર અને રસલ (સ.) નો એક તાકીદનો કુકમ
અમલમાં મેલી શકાય અને મોટા ગુનામાંથી મુક્તિ મળે—આમીન.

જાહેર ખામર

*****

દરબારી ખીજ કિતાબ પણ નૈયાર છે. તે જલદાથી છપાખને બહાર પડશે. જેને ખરીદવાર થવાની હુકમ હોય તેમણે પહેલાંથી ન.ચે લખેલે ઠેકાણે પોતાનું નામ અને સરનામું લખી મોકલવું. આગળથી આલક થનારને હામતમાં ફાયદો પડશે.

પહેલી કિતાબની ચોડીજ નકલો છે માટે સક્તી તાકાદે નંગાવી સેવા સુકવું વહી.

સેયક બુવહાલુદ્દીન અબદુલ્લામીયાં ઉરૈલી.

હિત્તો દરવાજો-અમદાવાદ

